

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton. ~ ~
Előfizetési ár: egész évre 28 korona, fél-
évre 14 korona. ~ Egyes szám ára 60 fillér. ~

~ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium: ~
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó ~
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat. ~

Aludjunk?

Hegyen épült város a debreczeni református egyház, messze elragyog büszke fénye. Nem is felejtkezhetik el a szentírás parancsáról: úgy fénylik a ti világosságotok . . .

Nem kell nekem itt most arról szólnom, miért van különös szükség épen most a magyar református egyházi élet buzgóságának és élénkségének minél magasabb fokozására. Sok olyan történet — jól tudjuk — a közelmúltban, aminek akkor, ha református színmagyar népünk tervszerűbb gondozásban és megfontoltabb vezetésben részesült volna, nem lehetett volna megtörténnie. Sok olyan veszedelem áll előttünk, melyeknek elkerülését csak egymás mélységes szeretetével s az Isten jóságában és bölcsességében vetett hit szakadatlan ébrentartásával biztosíthatjuk.

A debreczeni egyháznak, a minta-egyháznak kell jó példával előljárni ebben a tekintetben is. A debreczeni egyház van hivatva megindítani az első elhatározó nagy akciót a református testvéri szívek egybekapcsolására.

Beszéltünk arról, írtam is e tervről, hogy alakuljon Debreczenben egy Református Szövetség. Úgy látszott, tetszik is e gondolat sok embernek és épen a mostani időkben sokan volnának hajlandók a református egyházi élet bennsőbbé tételére s ezáltal nagyszerű céljaink megközelítésére összefogni vállvetett munkába. Ám itt is csakhamar megjelent a tett halála, az okoskodás: nem lesz-e a szövetségnek politikai iránya vagy célja, nem fog-e más, szintén nemes és megvalósítandó egyesülésnek akadálya lenni, nem lesz-e nem kívánatos útra terelője más vallásfelekezethez való viszonyaink alakulásának?

Természetes, hogy ezeket a kérdéseket őszintén fel kell tenni. Természetes, hogy senki sem állhat oda olyan alakulás támogatására, amelynek a céljait világosan nem ismeri. De az is természetes, hogy az őszintén feltett kérdésekre őszin-

tén adott feleletek után mindenki láthatja, hogy milyen feladat vár rá. Ha a kérdezőt nem is elégítik ki a feleletek: nem csatlakozik. Ám, ha a kérdések föltevése magát a tervezőt is gondolkodóba ejti s kétkedővé az iránt, vajjon csakugyan jó-e hát, amit ő akar, — akkor nem történik semmi.

Én úgy látom, hogy ezekkel a kérdésekkel aggodalmaskodni egyáltalán nincsen ok. Nyilvánvaló, hogy van a református szövetség számára elég tenni való a szoros értelemben vett belső egyházi életben is.

A gyülekezet tagjainak lelki gondozását ekkora nagy gyülekezetben ilyen kevés munkaerővel senki sem tarthatja javításra nem szorulóknak. Ha a debreczeni egyháznak nem hét, hanem tizennégy papja volna s mindegyik két-két káplánnal csak a szorosán vett pásztori teendőket végezné, soha köztük sem beteg, sem öreg nem volna, akkor is jutna egyre-egyre bőven sok a munkából. A mostani szám mellett a lelkipásztorok emberfeletti munkával sem lehetnek képesek olyan lelkigondozást teljesíteni, amilyenre ilyen nagy számban szükség van. S ha a magukra hagyott hívek szétszélednek, akkor nem tudunk egyebet tenni, mint a papokat kárhozatni, holott tőlük lehetetlent követelünk. Mi magunk ellenben nem igyekszünk részt venni ebben a mindnyájunkra kötelező munkában.

Az egyház másik nagy munkájában, a tanításban is sok végezni valónk volna. Számítatlan tag van — s most a gyakori megkeresztelkedések révén még több lesz — egyházunkban az olyan, aki nem tudna komoly feleletet adni arra a kérdésre, hogy miért keresztyén és miért református. Pedig nekünk — épen nekünk — csak az öntudatos református keresztyénekre van szükségünk s valljuk be, hogy egyházunk tagjainak amint lelkigondozása, úgy tanítása sem történhetik meg pusztán a hivatalos szervek munkájával.

Az egyházi fegyelemről jobb nem is beszélni.

Ez általában veszedelme a modern egyházi életnek. Hiszen igaz, mi a szabadság emberei vagyunk, de az a szabadság, hogy az egyházban minden intés, feddés, büntetés nélkül lehessen maradni a bűnösöknek, nem egyezik sem a Krisztus tanításával, sem különösebben a régi reformátusok példaadásával. Hogy korcsmahősök, káromkodók, istentagadók éljenek szentségekkel s viseljenek egyházi tisztséget, az — ugye — meg nem engedhető. Hogy vad gyűlölködésre, emberirtásra, a vallás eltörlésére buzdító irányzat támogatói legyenek egyházi szolgálatban állók, azt ugye, mindenki megbotránkoztatónak találja. Hogy egy puszta keresztyén városban, amilyen Debreczen volt, rút istenkáromlástól legyen hangos az utca, azon ugye mindenki megütközik. Nincs elég tennivalója ezen a téren is a református szövetségnek?

A szegények gondozása . . . Ezt mindenki érzi, hogy itt sok az el nem végzett munka. A hivatalos egyház megteszi, amit lehet s elismerést érdemlő szép munkát teljesít, de hogy ezzel a bajnak milyen kisérszén van segítve, azt a különböző nőegyleti és szabadkőművesi akciókból látjuk, amelyek pedig nem mindig vezetnek az egyházi élet emeléséhez.

Íme, nincs tehát semmi szükség arra, hogy a Református Szövetség más területen keressen magának munkát, mint az igazi egyházi élet mezején.

Ha politizálni akar, akkor a világra se jöj-
jön, mert akkor hazugság a léte.

Ha akármiféle olyan mozgalmat, mely a Krisztus országát erősíti, akadályozna, akkor nem is lehetne református, mert a református minden bizonnyal keresztyén.

Ha akármilyen vallás ellen harcrá akar kelni, akkor mindakét hibába beleesik: azzal is, hogy politizál, azzal is, hogy nem a keresztyén szeretet vezérli.

De ha a magunk egyházának építése, a magunk híveinek a gondozása, a vallásosság, a Krisztus imádása, a tiszta keresztyén szellem terjesztése, a protestáns szabadság megtartása a célja: akkor, óh atyámfiak, jöjjetek és alkossuk meg ezt a szövetséget.

Pár nap múlva ünnepeljük a reformáció évfordulóját. De szép volna ezt a nevezetes napot a mi életünkben is különösebben emlékeztetessé tenni a Református Szövetség munkájának megkezdésével.

Dolgozzunk? atyámfiak.

Vagy aludjunk?

Aludjunk, hogy a sívár valóból szépet álmodhassunk.

Kun Béla.

Tudomány

Ádám—Krisztus.

Róm. 5, 12—21,

Azok a sokféle elméleti kísérletezések, melyekkel a theologia és ethika a bűnre való hajlandóság és az egyetemes bűnösség tényét öröklési alapon és tapasztalati úton iparkodott igazolni, meddőknek bizonyultak és kérdőjellel végződnek mindenha. Az eredendő bűn problémáját Pál apostol fejtette meg az egyedül észszerű, indokolt és elfogadható módon a kijelentés szellemében. A vonatkozó megoldást tömören, világosan előterjeszti itt 5. 12—21-ben. Böhl Eduárd az apostol logikus okfejtésének eredményét egybefoglalólag azt mondja, hogy nevünket két egymással váltakozó rovatba írhatjuk be eképen: 1. Ádám bűne és Krisztus engedelmességi ténye, 2. Ádám halála és a Krisztus által szerzett élet, 3. a mi halálunk és a Krisztus új élete, melyet a megigazulás által tulajdonít Isten a hívőnek, 4. a mi bűnünk és a mi uralkodásunk amaz életben Krisztus által. Ennek a dogmatikai párhuzamosításnak helyes volta kivüláglik az apostol előterjesztéséből, melynek főbb pontjait imitt bemutatom.

12—14. v. Az egyetemes emberiség őseredetileg egy törzstagnól származik és ez Ádám. Ehezképest a bűn szintén ez ő ember által jött e világba, ahol előbb minden jó, szent és tökéletes volt. Isten nem oka a bűnnek, mert az Ő lényében a változásnak és fogyatkozásnak még árnyéka sem képzelhető. Ő tökéletes szentség örökké. De nem is lehet Isten a bűn okozója, mert különben miképen ítélkezhetne a bűnös világ felett, ha Ő volna az okozója annak, hogy a világ bűnös (3. 6). A bűn e világba történt behozatalának minden súlya Ádámra nehezedik; az ő tudatos és szándékos engedetlensége és bűne következtében lett bűnössé minden ember. E szerint az Istentől elpártolásért a felelősség Ádámot terheli. Viszont a bűn által bejött e világba a halál, ez meg elhatott minden emberre, megakasztotta az élet menetét és hatása alatt mindenek vétkeztek. Kivétel nélkül mindenki az Ádám bűnének beszámítása alá esik, senki sem képes megóvni és mentesíteni magát a romlottságtól, úgy hogy a halál emez állapotának nyilvánulása alól senki sincs kivéve. Kivételről csakis abban az esetben lehetne szó, ha beigazolást nyerne az, hogy az illető egyén közvetlenül Istentől, még pedig aképen nyerte lételetét, mint az első Ádám, amikor is az illető, feltételezetten új kezdetet nyitna meg az emberi nemzetség fejlődésében. Ezt a tényt azonban kizárólag és egyedül Krisztusról mondhatjuk és valljuk. Az apostol tehát nem elméletéz, nem bölcselkedik, hanem a tényálláshoz híven leplezetlenül feltárja a bűn kezdetét, folyamát és végét, hogy t. i. a bűn Ádám által jött e világba és a bűn következménye lőn a halál minden vonatkozásban; viszont ennek folyamánként az egész emberiség bűnös. E megállapítás nyomán sorolja föl a kapcsolatos tényeket a 13. és 14. versben.

Amíg Isten a tiz ígét, a tizes törvényt Mózes által tudtára adta vala a választott népnek s ezen a réven az emberiségnek, addig szintén épenúgy volt bűn a világon, aminthogy azóta van. Ámde a bűnnek beszámítási jelleget és jelentőséget csakis a törvény ad, amennyiben törvény nélkül a bűn holt, mert a bűnt épen a törvény kelti életre azokkal a tilalmakkal és parancsokkal, amelyeket megannyi igények és követel-

sek gyanánt hangoztat az emberrel szemben. Eltekintve a bűn egyes nyilvánulásaitól, a halál szintén uralkodott Ádám-tól—Mózesig azokon is, akik nem az Ádám esetének hasonlatossága szerint vétkeztek, vagyis akik nem azt a határozottan kimondott parancsolatot hágták át, amelyet megszegett Ádám. E szerint nem az esetről-esetre elkövetett egyes bűn következtében hárul reá az egyes emberre a halál, sőt inkább már az Ádám bűne folyományaképpen elhatott az mindenkire, úgy hogy mintegy előmozdítja a bűn elharapózását. Valamint hát a halál merő ellentéte az Isten képének és hasonlatosságának, úgy a halál állapotából eredő bűn homlok-egyenest ellentétben van azzal a szellemköles-i kiválósággal, amely az embert, mint az univesum koronáját méltó díszként övezte.

Ádám bűnét az Isten épúgy a mi saját bűnünkül számítja be, mintha azt mi követtük volna el; viszont a Krisztus engedelmisségét szintén épúgy a mi saját tulajdonunknak tekinti, mintha mi teljesítettük volna azt a mind halálíg hűséges, tökéletes engedelmisséget, melyet az örök Fű tanúsított Atyja iránt. Ennyiben amaz első Ádám kiabrázolója a következendőknek, nevezetesen az idő teljességében e világba alászállott utolsó Ádám-nak, a Krisztusnak. Mert amiképpen amaz maga után vont a egyetemes emberiséget a bűnbe és halálba és így a bűn előtt és a bűnben fejévé lett az embervilágnak, azonképpen emez, nevezetesen Krisztus, a megújított istenországban feje a választottaknak, a benne igazán hívőknek. Amikor amaz első Ádám, a typos, bűnössé lett és elbukott, akkor nyomban helyébe lépett és mindent jóvá tett az utolsó Ádám Krisztus. A földi helyébe odalépett a mennyei. Amaz első Ádám lön élő lélekké, az utolsó Ádám lett megelevenítő lélekké. Amint amaz elpártolt, azonnal előállott helyettesül, kezesül emez, aki örökké maradandólag ismét helyreállított mindent.

15—17. v. Bármily titokzatosnak és bölcselmileg kimagyarázhatatlannak tűnik is föl a véges emberi értelem előtt, mindazáltal a tényállás az, hogy a bűnt nem az Ádám-tól való természeti leszármazás folytán — per traducem — örököltük, mint emberi lényünk romlott elemét, hanem Isten számítja be minden egyes embernek sajátjául az Ádám bűnét. Örököltük igenis a bűn következményét, a halált, amit az isteni végzés szerint egy ember sem kerülhet el. Ádám bűne következtében kibuktunk az őseredeti szentség és igazság állapotából és oda jutottunk a halál uralma alá. Am azért végképpen nincs okunk arra, hogy a mi testi ősapánktól, Ádám-tól és így az ő képére és hasonlatosságára történt származásunkat szégyeneljük, avagy kárhoztassuk, sem arra nincs okunk, hogy az ő bűnét magunkra nézve idegennek, lealázonak tekintsük. Vajjon mi másként cselekedtünk volna-e az ő helyzetében? Annál nagyobb áldás háramlott reánk a bűnből és halálból való váltság nyomán. Mint az első Ádám törvényes gyermekei és örökösei részeseivé lettünk az utolsó Ádám, azaz Krisztus érdemének, mint az Isten kegyelmi ajándékának azzal, hogy az Isten képe és hasonlatossága őseredeti állapotába visszajuttatott bennünket Krisztus, hit által. Ezt a nehéz és bonyolult kérdést csakis a kijelentés világánál oldhatjuk meg kiépítőleg és megnyugtatólag olyan formán, hogy Istennek a mi váltságunkra vonatkozólag tett üdvintézkedését minden további okoskodás, boncolgatás és habozás nélkül hittel elfogadjuk. Amaz isteni üdvvégzés szerint a kegyelmi ajándék, azaz Krisztus érdeme, hasonlíthatatlanul nagyobb arányú, mint aminő a bűneset; éppen így amannak boldogító áldása is mérhetetlenül

felülmúlja emennek következményeit, mert Krisztus nemcsak a bűn megérdemelt büntetését szenvedte el, hanem azon kívül még, mint helyettes és kezes, helyreállította az őseredeti szent és igaz állapotot, mintha bűn sohasem volt volna és nem is volna e világban. Ezzel egyfelől ki lett egyenlítő minden tartozás, amely az Ádám bűne folytán létrejött, másfelől azonban ezen az egyenlegen felül még kimondhatatlan nagy többlet is keletkezett, amennyiben az egy ember Jézus Krisztus az ő isteni természete tökéletességeinek kimeríthetetlen bőséges forrásából a kegyelem és idvesség ajándékaival halmozza el választott tulajdonait.

Tovább menve az első bűneset által okozott egyetemes romlottság elemzése terén, azt mondja az apostol, hogy az egynek, t. i. Ádámnak bűne miatt kiáradott a romlottság az egyetemes emberiségre. Ez az egy bűn előidézte az egész emberiség bűnösségét és az Ádám esetére kimondott ítélet minden utódaira kiterjedőleg előidézte a halált, amely uralkodott az egy ember által. Ebből következik, hogy az egy Jézus Krisztus által sokkal inkább uralkodnak az életben azok, akik a kegyelemnek és az igazság ajándékának bővölködésében részesültek. E szerint a bűn által e világba bejött halál ellenében ott van a Krisztus által támadt új élet, mint enyészhetetlen, örökké tartó állapot, amely sokkal nagyobb áldásokat biztosít a hívők számára, mint amennyi veszteséget okozott a halál. Ennek a kedvező fordulatnak forrása és alapja az Isten kegyelme, amely szerfelett bőségesen kielégíti mindazokat a szükségleteket, amelyek az új életben maradással kapcsolatban vannak.

18. 19. v. Összefoglalva a 12. verstől idáig Ádámra és Krisztusra vonatkozólag feltüntetett párhuzamot, nyilvánvalók azok a hasonló és eltérő mozzanatok, melyeket az apostol a bűnre és váltságra nézve bevezetett tényekül állapít meg. Tény elsőben is az, hogy a bűn eredetének nyomozásánál, emberi származásunk vonalán visszafelé menve, a láncolat utolsó szeménél eljutunk Ádámig, akinek bűnesete idézte elő az egyetemes emberiség bűnösségét. Az általa kihívott, reá kimondott ítélet — *χρῖμα* — kivétel nélkül minden egyes és összes ivadékaira nézve kárhozatot — *κατὰ χρῖμα* — eredményezett, minek következtében az egész világ bűnös az Isten színe előtt. Tény másodsor az, hogy az egyetemes bünt eloszlató, eltörlő egyedüli gyógyszer a Krisztus igazsága, amely által minden hívőre elhatott az életnek megigazulása. A Krisztus bünt engesztelő halála a legmegdönthetlenebb bizonyossága a mi bűnösségünknek, Isten haragja annyira felgerjedett az ellene elkövetett bűn ellen, hogy mielőtt kibékült volna a világgal, az Ő egyetlenegy szent Fián hajtotta végre a bűn büntetését. Az Ádám bűnének az emberiségre vonatkozólag történt beszámítását pedig indokolja az emberi közös összetartozás elve és gondolata, mivel az egész emberiség egyetemesen egy testből és vérből lett. Tény végül az, hogy a bűn következtében kiterjedt a halál mindenkire és ennek hatalmát csakis a Krisztus áldozati halála, mint bűnért való elégtétel volt képes megtörni oly módon, hogy helyébe új élet támadt. Az Idvezítő áldozatát és a vele kapcsolatos mozzanatok Pál az „engedelmisség“ szóval fejezi ki, ami az örök Íge testben megjelenésétől kezdve egészen a missiója befejezéséig véghezvitt váltságmunkájának tömör és híven szemléltető jelzése.

20. 21. v. A törvény mellékesen jött be a világba. Nem végcél, csak közbenső jellegű intézmény. Nem változtatta meg az Ádám bűne következtében létrejött állapotot; sem bűnösökké nem tette az embereket, ami

már különben is előidézett az Ádám bűne, sem meg nem igazította a bűnösöket, amit Krisztus váltságáhalála eszközölt. Így hát a törvény a világfejlődés történelmében nem korszakalkotó tényező. Csupán felébreszti a bűnös hajlamokat, ezen a réven szaporítja a bűnt és elláthatatlanul felkölti s növeli a lélekben a büntől való szabadulás vágyát. Ahól pedig, t. i. az ember bűnre hajlandó természetében, megsokasodik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik, hogy amily módon és amely úton a bűn terjedésnek indul, azon az úton az igazság szintén nyilvánvaló legyen és a bűn mindenestől megsemmisüljön. A bűn pedig akkor semmisül meg, amikor az emberi természet a büntől megszabadul és egyedül a kegyelem uralkodik igazság által az örök életre. Eképen érvényesíti Istennek kegyelme a maga idévezítő erejét és hatását a Krisztus érdeme által, ami viszont az Ő helyettesítő, engesztelő váltságáhalálában határozódik.

E. J.

Kortünetek.

Sic transit gloria mundi! Ez jut eszünkbe ma, október 23-án. Károly király debreczeni látogatásának évfordulóján. Fülünkbe cseng Baltazár püspök szokatlannul önérzetesen hangzó szava: Jézusban velünk egyenlő testvérünk vagy. Csak egy esztendő s mégis mennyi ideje már, hogy az egyenlőség sokkal szembeötlőbb lett, pedig azóta mi magunk is lefelé szállottunk. Csak egy esztendő, és a tavalyi fényes ünnepekre senki sem emlékszik; más gondolatok foglalkoztatnak s Baltazár püspöknek más beszédéről folyik a szó közöttünk, amint haladunk a — nem a tavalyi meleg napsütéseshez hasonló — esipős, szeles, esős időben a sisakos vitézekkel örzött városháza táján.

A védelmet sem lehet mindig megköszönni. Ennek az igazságnak a bizonyágát lehetett tapasztalni a napokban egyik (szabadkőművesnek mondott, de inkább zsidóbarát) budapesti lapban. A tárcáiró ugyanis azon kesereg, hogy az ő bolsevista voltát azzal magyarázzák, hogy ő felver, mert zsidó eredetű az anyja. Szépen megírja, hogy ez mennyire igazságtalan ítélet s hogy az ő édes anyja milyen tiszta magyar lelkű. Mindez bizonyára így van. Hanem azért azok, akik eddig váltig csodálkoztak, hogy a tösgyökeres magyar mesemondó székely huszár fia hogyan lett bolsevista: ennek a cikknek az elolvasása után nagyobbára megfáradni vélték a magyarázatot. Ez lehet igazságtalanság, de tény, amivel számolni kell.

A védekezéshez a tanárok — úgy látszik — általában nem értenek. Egy másik tanár meg — ez már debreczeni — gépirással sokszorosított és többekkel közölt védekezésében a Debreczeni Protestáns Lap cikkeire hivatkozik, mint amelyek az egyházellenes áramlat felszínre jutásának idején az egyháznak szemére hányták mulasztásait. Hát ez a gondolatmenet — ha ő egyházellenes, akkor ezek a cikkírók is egyházellenesek, vagyis egyformák vagyunk. Én nem tudom, hibás-e a védekező tanár, de az okoskodása mindenestre hibás. Mert hogy ha például egy latin tanárt korholok azért, hogy nem jól tanítja a latint, s azután jön egy másik ember azt mondván, hogy latint nem kell tanítani s az (ugyan rosszul tanító, de mégis csak latint tanító) tanárt el akarja kergetni: senki sem fogja azt mondani, hogy mi ketten egy célra törekszünk.

Különfélék.

A reformáció évfordulóját október 31-én a szokásos módon üli meg a debreczeni kollégium. Dél előtt a nagytemplomban hálaadó istentisztelet lesz, amelyen Dr. Baltazár Dezső püspök predikál; délután pedig a Hittanszaki Önképző Társulat fog ünnepélyt tartani a kollégiumban.

Őszi órarend. Az őszi borús idők beálltával a nyári időszámítás szerint reggel nyolc órakor még nem lehet a tantermekben jól látni. Ezért a debreczeni iskolákban s hir szerint vidéken is több helyen reggel kilenc órakor kezdődik a tanítás és délután egy helyett kettőkor végződik.

Alapítvány. Szász Ferenc szatmárnémetii nyomdajelölt, a németi egyház presbitere, feleségével együtt, házasságuk tizedik évfordulója alkalmából 600—600 korona értékű Általános Ipartestületi részvényt ajándékozott úgy a szatmári, mint a németi református egyháznak azzal a kéréssel, hogy az „Szász Ferenc és neje Sárközi Julianna alapítványa” néven kezeltesék. Ha a kötvények az Otthon által majd kisorsoltatnak és visszaváltatnak, a kamatok egyházi közszükségletre használhatók fel. E nemes tett nem szorul dícséretre.

Hivatalos értesítés.

A tiszántuli református egyházkerület püspökétől.

3122—1919. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes úr!

Tudomásul vétel s az érdekeltekkel leendő közlés kérésével az 1920. évi lelkészsképesítő vizsgálatok házi-dolgozatainak tételeit a következőkben közlöm:

I. Első lelkészsképesítő vizsgálatra:

1. A római levél bibliai theologiai elemzése.
2. A halál utáni élet.
3. A kettős morál.

E tételek közül a vizsgázó egyet kidolgozván, dolgozatát legkésőbb 1920 június hó 1-re a lelkészképző intézeti igazgatóhoz beküldeni tartozik. A dolgozat tisztán, összefüggve, forrás megnevezésével küldendő be.

II. Második lelkészsképesítő vizsgálatra:

1. Értekezés: „Mivel segítheti elő ma a belmisszió az egyház megépítését?”
2. Predikáció: „Modern Felixek”. Alapige: Csel. XXIV. 25.
3. Bibliamagyarázat: „Jézus követése”. Alapige: Lukács IX. 57—62.
4. Kátémagyarázat: „A kulcsok hatalma egyházunk felfogása szerint”. XXXI. úrnappja (83—85. kérdések) alapján.

E tételek külön füzetben tisztán leírva, legkésőbb 1920 június hó 1-ig az egyházkerületi főjegyzőhöz (Kiss Ferenc Hajduböszörmény) küldendők.

Atyafiságos szeretettel:

Debreczen, 1919 október hó 21-én.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

CENZURAT DE SUBLOCOTENENTUL HORIA.